

16.3.2026

Yhteenvedo Suteen vai saveen -keskustelutilaisuudesta 14.3.2026

NURMIJÄRVEN KUNNALLE JA KUNNANVALTUUTETUILLE

Suunnitteilla olevan Sudentullin asemakaavan sekä datakeskushankkeen vaikutuksista kulttuuriympäristöön, luontoon ja kunnan talouteen

Tilaisuuden tausta

Nurmijärven Luonto ry järjesti Suteen vai saveen -keskustelutilaisuuden 14.3.2026. Tilaisuus järjestettiin yhdistyksen jäsenten aloitteesta ja sen tarkoitus oli tuoda kuntalaisia ja päättäjiä yhteen keskustelemaan vielä kerran Sudentullin alueen kaavaratkaisusta datakeskustoiminnalle ennen asemakaavan viimeistä käsittelykokousta 18.3.2026. Tilaisuus täydensi sisällöllisesti Nurmijärven kunnan järjestämiä kaavoitustilaisuuksia.

Tilaisuuteen oli pyydetty nimeämään jokaisesta valtuustoryhmästä/paikallisyhdistyksestä yksi edustaja osallistujaksi paneelikeskusteluun. Kutsussamme esitetty kysymys panelisteille oli avoin ja taustoittava. Sen tavoitteena oli avata kuntalaisille, millaisin perustein eri puolueet tekevät päätöksensä Klaukkalan Sudentullin datakeskuksesta. Keskiviikkona 11.3. saimme sähköpostitse kirjeen, jossa valtuustoryhmien puheenjohtajat kieltäytyivät kutsusta yhteisesti. Samassa kirjeessä valtuustoryhmien puheenjohtajat kirjoittivat datakeskuksen hyödyistä aikaisempia kunnan ja valtuutettujen puheenvuoroja kertaavalla tavalla.

Nurmijärven Luonto ry vastasi valtuustoryhmien puheenjohtajille sähköpostitse. Vastineessaan yhdistys esittää huolensa kuntademokratian ja kuntalain § 22 toteutumisesta, kun kaikki valtuustopuolueet kategorisesti ja yhteisesti kieltäytyivät osallistumasta. Vastine julkaistiin kommenttina myös Nurmijärven kunnan sosiaalisen median kanavalla sen jälkeen, kun kunta julkaisi omilla verkkosivuillaan ja sosiaalisessa mediassaan ko. valtuustoryhmien puheenjohtajien kannanoton.

Nurmijärven Luonto ry tuo tällä kirjeellä tietoonne keskustelutilaisuudessa esiin tulleet näkökulmat. Tilaisuudessa oli 24 osallistujaa. Yleisössä oli tilaisuuden järjestäjien, toimitsijoiden ja Aamupostin toimittajan lisäksi kunnanjohtajamme Outi Mäkelä, jota kiitämme lämpimästi osallistumisesta.

Nurmijärvelle suunniteltu datakeskushanke on mittakaavaltaan poikkeuksellisen suuri teollinen investointi, jonka vaikutukset ulottuvat paikallisesta ympäristöstä kansalliseen energiainfrastruktuuriin. Tämän vuoksi hankkeen vaikutusarvioinnin tulee olla huolellista,

täsmällistä, moninäkökulmaista ja läpinäkyvää. Päätöksenteon tulee perustua kattavaan ja toistettuun tutkimustietoon, objektiivisiin ja todennettuihin vaikutusarvioihin sekä varovaisuusperiaatteeseen.

Esitämme tilaisuudessa esiin tulleita keskeisiä huomioita hankkeen kulttuuriympäristöön, ympäristövaikutuksiin, energiatalouteen ja kunnallistalouteen liittyen, joita täydennämme ja tarkennamme Nurmijärven kunnan teettämien selvitysten avulla.

---

1. Kulttuuriympäristön ja rakennusperinnön tarkastelu

Suunniteltu datakeskus sijoittuu alueelle, jossa sijaitsee useita kulttuurihistoriallisesti merkittäviä rakennuksia ja maisemarakenteita: Jussilan tila sekä siihen liittyvä pihapiiri ja sivurakennukset, Koivurinne ja Aittakallio, jossa sijaitsee merkittävän nurmijärveläisen edesmenneen taiteilijan, Toivo Jaatisen, ateljee. Tällaisia kohteita tulee tarkastella kulttuuriympäristötutkimuksen näkökulmasta kokonaisuuksina, joissa rakennukset, maisemarakenne ja historiallisesti kerroksellinen maankäyttö muodostavat yhdessä arvokkaan historiaamme tallentavan ympäristön.

Jussilan tilan rakennusten nykyinen huono kunto on seurausta pitkäaikaisesta kunnossapidon puutteesta. Nurmijärven Luonto ry on pyytänyt lausunnon, eli toisen mielipiteen, perinnerakentamisen korjausrakentamisen pitkäaikaiselta asiantuntijalta kunnan tilaamasta korjattavuus- ja siirrettävyysselvityksestä (Sustera Group Oy, 2024). Lausunnon johtopäätös on selkeä: "Tilan päärakennuksen vauriot ovat hyvin tyypillisiä. [...] Rakennusten korjaaminen paikoillaan on mahdollista. [...] Rakennukset ovat arvokkaimpia siinä paikalla, mihin ne on alkujaan rakennettu. Rakennusten siirtämisessä häviää osa rakennusten historiallisesta arvosta. [...] Kunnostuksen maksajat eivät yleensääkään ole olleet miljonäärejä vaan tavallisia työssäkäyviä ihmisiä. Tämä kertoo siitä, että rakennukset voidaan kunnostaa myös kohtuullisilla kustannuksilla. Edellytyksenä tietenkin on ollut, että on käytetty asiaan perehtyneitä ammattilaisia, joiden osaaminen on sillä tasolla, että he pystyvät toimimaan kustannustehokkaasti. [...] Ratkaisun tekeminen on poliittinen päätös." (Ahvenniemen restaurointi Oy, 9.3.2026). Pyydetäessä voimme toimittaa lausunnon kokonaisuudessaan.

Rakennusperintökohteiden tutkimuksessa on laajasti todettu, että hoitamattomuus johtaa rakenteellisiin vaurioihin, kuten kattovuotoihin, välipohjarakenteiden taipumiseen sekä lahovaurioihin. Tällaiset vauriot eivät kuitenkaan perinnerakennuksissa merkitse rakennusten korjauskelvottomuutta. Rakennusrestauroinnin asiantuntijat ovat useissa tapauksissa osoittaneet, että myös pitkälle rappeutuneet rakennukset voidaan kunnostaa teknisesti ja taloudellisesti toteuttamiskelpoisilla menetelmillä.

Kulttuuriympäristön kannalta keskeistä on, että rakennuksia ei arvioida ainoastaan yksittäisinä teknisinä kohteina, vaan osana historiallista maisemarakennetta. Rakennusten häviäminen johtaa kokonaisen kulttuurimaiseman katoamiseen, mikä on peruuttamaton muutos. Myös alueellinen vastuumuseo on esittänyt lausunnoissaan tätä näkemystä.

2. Datakeskusten energiankulutus ja infrastruktuurivaikutukset

Datakeskukset ovat erittäin energiantensiivisiä digitaalisen infrastruktuurin teollisuuslaitoksia. 560 MW datakeskuksen vuotuinen sähkönkulutus voi olla 3,9-5,9 TWh haarukassa. Keskiarvoisesti tämä vastaa Helsingin kaupungin kaikkea sähkönkulutusta, joka vuonna 2024 oli 4,7 TWh. Nurmijärven Sähkö Oy:n sähkönmyynnin volyymi vuonna 2025 oli 133 GWh eli nykyarvoilla mitattuna tämän kokoluokan datakeskuksen vuotuinen sähkönkulutus vastaa koko Nurmijärven kunnan asukkaiden ja yritysten yhteenlaskettua sähkönkulutusta 29-44 vuoden aikana.

Energiankulutukseen liittyy kolme keskeistä infrastruktuurista kysymystä:

1. Sähkön tuotanto ja siirtoverkot

Ilmastovaikutusten arvioinnissa (Ramboll, 24.6.2025, s. 11) "lähtötietojen perusteella Sudentullin datakeskuksella hyödynnetään uusiutuvaa energiaa". On olennaista kiinnittää huomiota siihen, että ilmastovaikutusten arviointi on tehty nimenomaan uusiutuvan energian hankintaan tukeutuen. *Uusiutuva* tarkoittaa tuulivoimaa ja aurinkovoimaa. Käsite *puhdas* energia sisältää näiden lisäksi ydinvoiman.

Kun vuotuinen tuulivoiman ja aurinkovoiman yhteenlaskettu kokonaistuotanto Suomessa on 20,9 TWh (vuoden 2024 tilasto), niin tämä datakeskus veisi siitä vähimmillään lähes viidesosan (18,7 %) ja enimmillään lähes kolmanneksen (28 %). Kun nämä uusiutuvat energiamuodot ovat sää-, vuorokaudenaika- ja vuodenaikariippuvaisia, ei tätä ole käytännössä mahdollista toteuttaa. Sähkön tuotannon ja uusiutuvan energian saatavuuden ja riittävyyden ratkaisut täytyy arvioida ja ratkaista jo asemakaavoituksen tässä vaiheessa ja niiden ilmastovaikutukset tulee sisällyttää vaikutusten arvioon.

Suuritehoinen datakeskus edellyttää vahvoja sähköverkkoyhteyksiä sekä uusia siirtolinjoja. Näiden rakentaminen edellyttää laajoja maa-alueita sekä mahdollisia lunastusmenettelyjä. Kunnan järjestämässä DayOne-tilaisuudessa tuli ilmi, että datakeskuksen suunnittelu juuri Sudentulliin perustuu mm. siihen, että Fingrid rakentaa Hikiä - Inkoo 2x400 kV voimalinjan ja sen Passanmäen sähköaseman.

2. Varavoimajärjestelmät

Datakeskukset käyttävät usein diesel- tai kaasupohjaisia varavoimalaitoksia sähkönkäytön häiriötilanteita varten. Vaikka varavoimaa käytetään pääasiassa lyhytaikaisiin katkoihin ja säännönmukaisesti yhden tunnin ajan kuukaudessa, sillä on merkitystä paikallisten päästöjen, melun sekä polttoaineen varastoinnin kannalta.

Varavoimajärjestelmästä tulee olla sitova tieto ja hyväksyttävä ratkaisu ennen asemakaavoituksesta päättämistä.

3. Jäähdytysjärjestelmät

Datakeskusten energiankulutuksesta merkittävä osa liittyy laitteiston jäähdyttämiseen. Ilmajäähdytys voi olla tehokasta kylmissä ilmastoissa, mutta suuritehoisissa laitoksissa käytetään usein myös vesikiertoisia ratkaisuja täydentävinä ratkaisuinä.

Ilman lämpötila vaihtelee vuodenajan mukaan ja täydentävien viilennysratkaisujen tarve on kausittaista. Tällöin syntyy kysymyksiä veden käytöstä, vedenkäsittelystä sekä kemiallisten lisäaineiden mahdollisista ympäristövaikutuksista. Vesi-infra on mitoitettava kausittaisen maksimikulutuksen mukaan. Tämä vedentarpeen kausittaisuus voi lisätä vesipulaa kuumina ja kuivina kausina.

---

3. Ylijäämälämmön hyödyntämisen realistiset mahdollisuudet

Datakeskusten ylijäämälämpöä pidetään usein potentiaalisena energialähteenä kaukolämmössä. Käytännössä ylijäämälämmön hyödyntäminen riippuu useista teknisistä ja taloudellisista tekijöistä:

- lämpötilatasosta
- lämpöpumpputeknologian käytöstä
- etäisyydestä lämpöverkkoihin
- lämpöenergian kysynnän alueellisesta sijoittumisesta.

Ilman valmiiksi olemassa olevaa lämpöverkkoa ja suurta lämmönkulutuskeskittymää datakeskuksen hukkalämmöstä voidaan hyödyntää vain hyvin rajallinen osa. Lämpöenergian siirtäminen pitkien etäisyyksien päähän vaatii mittavia investointeja putkiverkostoihin sekä lämpöpumppulaitoksiin. Investointeja, jotka vaativat rahaa.

Tämän vuoksi ylijäämälämmön hyödyntämispotentiaalia tulee tarkastella realistisesti eikä pelkästään teoreettisena mahdollisuutena.

Ilmastovaikutusten arvioinnissa ylijäämälämmön hyödyntämistä on tarkasteltu: “Elinkaaren aikana positiivisia ilmastovaikutuksia syntyi, mikäli hukkalämpöä voidaan hyödyntää kaukolämmössä, mikä on hankkeessa lähtötietojen perusteella tavoitteena. [...] Asemakaava mahdollistaa hukkalämmön hyötykäytön, mutta se ei ole vaatimus.”

Ilmastovaikutusten arvioinnissa analysoidaan, että ylijäämälämmön “hyötykäytön seurauksena Nurmijärven kaukolämmön päästöt (1,9 kt CO₂e vuonna 2022) vähenisivät vuosittain noin 42 %” eli vähennys 50 vuoden aikana olisi 39,9 kt CO₂e. Asemakaavan toteuttaminen aiheuttaa yhteensä noin 235 kt CO₂e päästöt, josta esirakentamisen päästöiksi arvioidaan kokonaisuudessaan noin 59,4 kt CO₂e. Kun tarkastellaan ylijäämälämmön hyödennettävyyttä kaukolämmön päästöjä vähentävällä tavalla hiilidioksidiekvivalenttien kautta, huomataan, että nykytilanne ilman datakeskuksen rakentamista on moninkertaisesti parempi. Ilmastovaikutusten arvioinnissa on käytetty elinkaaren määrittelyssä 50 vuoden laskennallista aikaa. Datakeskuksen hiilidioksidiekvivalentti-vähennys kaukolämpöpäästöistä ei riitä kattamaan edes datakeskuksen esirakentamisen päästöjä.

Nurmijärvellä on ilmastoon liittyvä strategia, ja kunta on valtuuston päätöksellä sitoutunut hiilineutraaliuteen vuoteen 2035 mennessä. Jos tavoitellaan ilmastomuutoksen hillintää, kaikkia päästöjä tulee rajoittaa jo nyt, eikä vain ajatella laskennallista

hiilidioksidiekvivalenttien kompensointia 50 vuoden aikajänteellä. Nurmijärven kunnan päästöt vuonna 2023 olivat 169 kt CO₂e (Syke, 2025), eli esirakentamisen päästöt eivät ole täysin mitättömät verrattuna kunnan kokonaispäästöihin. Datakeskuksen ilmastovaikutuksia voisi todennäköisesti pienentää valitsemalla maaperältään paremmin sopivan rakennuspaikan.

Tässä osiossa tilaisuudessa esiin nousseita huomioita ilmastovaikutusten osalta on täydennetty kirjallisella lausunnolla, jonka on Nurmijärven Luonto ry:lle pyynnöstä laatinut Maaperä- ja ympäristötieteen dosentti Helena Soinne (LUKE).

---

4. Luontovaikutukset

Suunniteltu rakentaminen sijoittuu alueelle, jolla on nyt metsää 55 ha ja peltoa 35 ha. Tälle alueelle sijoittuu maakunnallisesti tärkeä metsäinen yhteys, joka toimii eläinten liikkumiskäytävänä sekä elinympäristöinä useille lajeille. Ekologiset yhteydet Klaukkalan alueella -selvityksessä (Enviro 2019, s. 3) määritellään toimivat ekologisen yhteyden aluetarpeita: "leveyteen vaikuttavat mm. metsän ja maaston ominaisuudet, vesistöt sekä alueen sijainti luonnon ydinalueisiin, asutukseen ja muuhun maankäyttöön (teollisuus, yhdyskuntateknisen huollon alueet, liikenneväylät, virkistysalueet ja -reitit ym.) nähden. Itä-Uudenmaan ekologista verkostoa tarkasteltaessa maakunnallisesti tärkeän metsäisen yhteyden vähimmäisleveytenä pidettiin 500–1000 metriä, joka mahdollistaa esimerkiksi hirvieläinten ja suurpetojen liikkumisen (Väre 2009). Taajaman sisällä ekologinen yhteys voi olla kapeampi, sillä taajamien liepeillä liikkuvat lajit eivät tarvitse kulkureiteikseen niin leveitä alueita kuin aremmat eläinlajit. Toimivan maakunnallisesti tärkeän yhteyden vähimmäisleveytenä taajamassa on pidetty 250–300 metriä. Yhteys voi olosuhteista riippuen olla kapeampikin, mutta kapeampi kohta ei saisi olla leveyttään pidempi (Väre & Rekola 2007, Väre 2009). Ulkoilureitit ja hiihtoladut eivät häiritse ekologisten yhteyksien toimintaa, kunhan rakentamaton alue on niin leveä, että eläimet voivat liikkua siellä ulkoilureitillä kulkevista ihmisistä häiriintymättä. Metsäalueilla tämä toteutuu silloin kun alueen leveys on vähintään 300 metriä."

Esitetyssä kaavaratkaisussa varaus alueen itäpuolelle jäävälle ekologiselle yhteydelle ei täytä näitä kriteereitä, vaan se jää kapeimmillaan vain noin 140 metriin. Määritystavasta riippuen tämä on vain kolmasosa tai kuudesosa siitä, mitä yhteyden tulisi olla. Kaavoituksessa on ajateltu, että alueen naapuruston yksityiset metsänomistajat täydentävät puuttuvan osan ekologisen yhteyden leveydestä. Tätä ei kuitenkaan voi säilyttää yksityisten metsätalousalueen omistajille, vaan kunnan tulee omassa kaavoituksessaan huolehtia ekologisen yhteyden säilymisestä kaikissa tilanteissa.

Alueella esiintyy suojeltavia lajeja, kuten tiettyjä lintulajeja ja lepakoita, joiden suojelu perustuu EU:n luontodirektiiveihin ja valtioneuvoston asetukseen 1066/2023, 7 § (Liite 6). Tällöin vaikutukset tulee arvioida huolellisesti lajitason tarkastelun kautta ja osoittaa perustelut loppupäätelmälle, että elinpiirin hävittäminen ei vaikuta lajin suotuisan suojelun tasoon eli näyttää, missä näiden lajien elämä jatkuu alueella.

Luonnonsuojelun prioriteetit toteutuvat kaavaratkaisussa seuraavasti:

1. **Olemassa olevien luontoarvojen säilyttäminen:** Ilmastovaikutusten arvioinnin mukaan "Puustoista aluetta säilyy noin 3 % tontin pinta alasta ja peltoaluetta noin 2 %". Merkittävät lepakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikat häviävät poikkeamisluvan turvin. Uhanalaisista ja vaarantuneista lintulajeista ei ole erillisiä mainintoja tai paikallisia suhteutustietoja. Noro ei ole ELY-keskuksen tulkinnan mukaan vesilailla suojeltu kohde, mutta tästä vallitsee erimielisyys kahden viranomaisen välillä.
2. **Haittojen minimointi suunnitteluratkaisuilla:** Yllä olevat hävittämiset ovat jo niin kattavat, että haittojen minimointi ei ole relevanttia, vaan puhutaan uuden ympäristön luomisesta, jolla hillitään muun muassa hulevesiä.
3. **Ekologinen kompensatio, jos haittoja ei voida välttää:** Asia ei ole tullut esiin kaavoitusprosessissa.
4. **Ennallistamistoimet pitkällä aikavälillä:** Asia ei ole tullut esiin kaavoitusprosessissa. Ilmastovaikutusten arvioinnissa todetaan yskantaan: "Elinkaaren loppuskenaario: purku."

---

5. Kunnallistaloudellinen arviointi

Datakeskusten taloudelliset vaikutukset kunnille ovat kansainvälisessä tutkimuksessa vaihtelevia. Usein suorat kunnalliset tulot koostuvat pääasiassa:

- tonttimyynnistä
- kiinteistöverosta.

Samanaikaisesti kuntien kustannuksia voivat lisätä esimerkiksi:

- infrastruktuurin rakentaminen
- liikennejärjestelyt
- ympäristövalvonta
- mahdolliset kaavoitus- ja suunnittelukulut.

Työllisyysvaikutukset ovat tyypillisesti kaksivaiheisia: rakennusvaihe työllistää huomattavasti, mutta käyttöönottovaiheessa datakeskukset työllistävät usein suhteellisen pienen määrän henkilöstöä verrattuna investoinnin kokoon. Kunnan tiedotuksessa työllisyysvaikutukset ovat vaihdelleet, ja on äärimmäisen tärkeää muistaa, että työllisyysvaikutuksista pitkällä aikavälillä ei voi olla varmuutta.

Taloudellisten vaikutusten arviointiin (Ramboll, 2025) on valittu useita optimistisia lähtötietoja, kuten mm. hankintojen ja osaamisen paikallisuus- tai kotimaisuusaste. Arvioinnissa tunnistetaan, että "lähtöaineistoihin liittyy merkittäviä puutteita". Arvioinnissa "suositellaan jatkosuunnittelun tueksi laajempaa riskianalyysiä, joka ottaa huomioon eri skenaariot investointien toteutumisesta". Tätä riskianalyysiä ei ole ollut ainakaan kuntalaisille jaetuissa selvityksissä tai muissa aineistoissa.

---

6. Tarve ajantasaistetuille ja tarkistetuille vaikutusarvioinneille

Koska hankkeen koko on muuttunut huomattavasti siitä, millä tiedoilla erilaiset selvitykset aikanaan on laadittu, kunnalla tulee olla valmius uusiin, nykyistä kattavampiin ja ajantasaisiin vaikutusarviointeihin, joissa tarkastellaan samanaikaisesti:

- energiataloutta
- ympäristövaikutuksia
- kulttuuriympäristöä
- kunnallistaloudellisia vaikutuksia, ja
- vaikutuksia suhteessa kunnan muihin ohjelmiin, kuten Nurmijärven kunnan ympäristö- ja ilmasto-ohjelma, jonka kunnanhallitus on hyväksynyt 2.6.2025.

Tällainen arviointi on keskeinen osa vastuullista aluekehitystä ja edellytys ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestäväälle kehitykselle ja kestäväälle päätöksenteolle alueidenkäyttölain 1 § maankäyttö- ja rakennusasetuksen 1 § mukaisesti.

Lopuksi

Datakeskushanke voi tarjota taloudellisia mahdollisuuksia, mutta sen vaikutukset kulttuuriympäristöön, luontoon, energiainfrastruktuuriin ja kunnallistalouteen ovat laaja-alaisia. Siksi päätöksenteon tulee perustua huolelliseen tutkimustietoon ja realistisiin vaikutusarvioihin.

Vasta riittävän tieteellisen ja monialaisen tarkastelun jälkeen voidaan arvioida, onko hanke kokonaisuutena Nurmijärven kestävä kehityksen kannalta perusteltu.

Nurmijärvellä 16.3.2026

Nurmijärven Luonto ry:n puolesta

Susanna Metsälä, puheenjohtaja

Margareta Sundell, varapuheenjohtaja